

شناخت درمانی اختلالات شخصیت رویکرد طرح واره محور

تألیف
حفری یانگ

ترجمہ

دکتر علی صابری

دکتری روان شناسی بالایی

فوق دکتری اختلالات رسمواس

مربی ارشد و عضو هیأت علمی مؤسسه آموزش عالی پیام

دکتر حسن حمیدپور

انتشارات ارجمند

سرشناسه: یانگ، جفری ا، ۱۹۵۰ - م.
Yong, Jeffrey E
عنوان و نام پدیدآور: شناخت درمانی اختلالات
شخصیت: رویکرد طرحواره محور / تألیف
جفری یانگ؛ ترجمه علی صاحبی، حسن
حمیدپور.
مشخصات نشر: تهران: ارجمند، کتاب ارجمند
۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۱۵۲ ص رقی
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۶-۳۲۴-۷
عنوان اصلی: Cognitive Therapy for
Personality Disorders a schema
Focused approach, 3rd.ed, c1999.

موضوع: اختلالات شخصیتی - درمان، طرحواره
(روان شناسی)، شناخت درمانی - روش ها
شناسه افزوده: صاحبی، علی، -۱۳۴۳، مترجم،
حمیدپور، حسن، -۱۳۵۵، مترجم
رده بندی کنگره: ۹۱۳۹۴ ش ۲ ی / RC ۵۵۴
رده بندی دیویی: ۶۱۶/۸۵۸
شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۳۶۶۷۸

جفری یانگ
شناخت درمانی اختلالات شخصیت
رویکرد طرحواره محور

ترجمه: دکتر علی صاحبی، دکتر حسن حمیدپور
فروست: ۳۰
ناشر: انتشارات ارجمند با همکاری کتاب ارجمند
صفحه آرا: سعید شبستری
مدیر هنری: احسان ارجمند
برپرست تولید: پروین عبدی
تر جاب: سعید خانکشلو
چاپ: سامان، صحافی: روشنگر
نایب اول ناشر، چهارم کتاب، مرداد ۱۳۹۵، ۱۶۵۰
نسخه
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۶-۳۲۴-۷

این اثر، مطابق با قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان
و هنرمندان مع ۱۳۷۸ است، هر کس تمام یا
قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر
یا پخش یا عرضه کند مورد برخورد قانونی قرار
خواهد گرفت.

www.arjomandpub.com

مرکز پخش، انتشارات ارجمند

دفتر مرکزی: تهران بلوار کشاورز، بین خیابان کارگر و ۶، آدرس پلاک ۲۹۲، تلفن ۸۸۹۸۲۰۴۰
شعبه مشهد: ابتدای احمدآباد، پاساژ امیر، انتشارات مجد دانش، تلفن ۰۵۱-۳۸۴۴۱۰۱۶
شعبه رشت: خ نامجو، روبروی ورزشگاه عضدی، تلفن ۰۱۳-۳۳۳۳۱۱۷
شعبه بابل: خ گنج افروز، پاساژ گنج افروز، تلفن ۰۱۱-۱۱۱۱۱۷۶۴
شعبه ساری: بیمارستان امام، روبروی ریاست، تلفن ۰۱۱۱-۲۰۰۹۰
شعبه کرمانشاه: خ مدرس، پشت پاساژ سعید، کتابفروشی دانشمند، تلفن ۰۸۳-۳۷۲۸۰۸۱۰

بها: ۱۲۰۰۰ تومان

با ارسال پیامک به شماره ۰۲۱۸۸۹۸۲۰۴۰ در جریان تازه های نشر ما قرار بگیرید:
ارسال عدد ۱: دریافت تازه های نشر پزشکی به صورت پیامک
ارسال عدد ۲: دریافت تازه های نشر روان شناسی به صورت پیامک
ارسال ایمیل: دریافت خبرنامه الکترونیکی انتشارات ارجمند به صورت ایمیل

فهرست

۹	یادداشت مترجمان
۱۵	چکیده
۱۷	فصل یکم: درمان طرح‌واره‌محور: منطق درمان و نظریه
۵۷	فصل دوم: درمان طرح‌واره‌محور: مفهوم‌سازی و ارزش‌بایی بیمار
۸۱	فصل سوم: درمان طرح‌واره‌محور: راهبردهایی برای تغییر
۱۰۳	خلاصه
۱۰۵	پیوست الف: پرسشنامه طرح‌واره‌ی‌انگ
۱۲۱	پیوست ب: راهنمای درمان‌جو برای درمان طرح‌واره‌محور
۱۳۹	کتاب‌نامه
۱۴۳	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی
۱۴۷	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

یادداشت مترجمان

گذاشت زمان بهترین ملاک برای تعیین صحت و سقم پیش‌بینی‌هاست. کریستین پادسکی^۱ در سپتامبر ۱۹۸۶ در دومین کنفرانس بین‌المللی روان‌درمانی شناختی که در سوئد برگزار شد، دهه ۹۰ میلادی را دهه متمرکز شدن شناخت درمانی، حوزه اختلالات شخصیت پیش‌بینی کرد. این انتظار زیاد طول نکشید، زیرا ۲۱ سال بعد کتاب **شناخت‌درمانی اختلالات شخصیت** اثر بک و همکارانش (۱۹۹۰) و کتاب **شناخت‌درمانی اختلالات شخصیت: رویکرد طرح‌واره‌محور** یانگ (۱۹۹۰) به‌زیر طبع آراسته شدند. هرچند در همان سال فریمن^۲ و همکارانش کتاب **کاربردهای بالینی شناخت‌درمانی** (۱۹۹۰) چند فصلی را به این موضوع اختصاص داده بودند.

متخصصین بالینی قبل از ۱۹۸۰، اختلالات شخصیت را با کمک اصطلاح «منش» مشخص می‌کردند؛ مانند منش دهانی، منش سوسای، اما اکنون در مفهوم‌سازی اختلالات شخصیت تغییرات عمده‌ای ایجاد شده که دربرگیرنده جنبه‌های زیستی و روان‌شناختی این پدیده می‌باشد. امروزه در ارتباط با بعد روان‌شناختی اختلالات شخصیت به‌جای واژه منش از اصطلاح طرح‌واره استفاده می‌شود. اصطلاح طرح‌واره را اولین بار آدلر^۳ در سال ۱۹۲۹ به‌کار برد. آدلر معتقد بود که آسیب‌شناسی روانی بازتاب طرح‌واره‌های ناسالم و روان‌نژند است که زیربنای سبک زندگی به‌شمار می‌روند (اسپری^۴، ۱۹۹۹، صفحه ۲۱).

1. Christin Padesky

2. Freeman

3. A. Adler

4. Sperry

در حوزه شناختی تعاریف زیادی از طرح‌واره ارائه شده است و به طور کلی طرح‌واره را همچون باورهای بنیادینی تعریف می‌کنند که تشکیل‌دهنده دیدگاه فرد درباره خود، جهان اطراف و دیگران است.

مفهوم طرح‌واره در بین اکثر شناخت درمان‌گران با معانی تقریباً مشابهی به کار رفته است. اکثر آن‌ها طرح‌واره را در قالب گزاره می‌نگرند و تنها تایلر^۱ (۱۹۹۳) طرح‌واره را در سطحی بالاتر و به معنای ضمنی فراگزاره‌ای تعریف می‌کند.

محمود علی کتابی که ترجمه آن را پیش رو دارید بحث تغییر و نافع‌السرری طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه است. یانگ (به نقل از تالیس^۲، ۱۹۹۹) معتقد است که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه قدیمی‌ترین مؤلفه‌های شناختی محسوب می‌شوند و حتی گاهی اوقات پیش از آن‌که کودک زبان را بیاموزد شکل می‌گیرند (طرح‌واره‌های پیش‌کلامی) و اغلب نفوذ خود را بر سیستم پردازش اطلاعات^۳ برپایه آموخته‌های و شیاری اعمال می‌کنند. پردازش طرح‌واره‌ای^۴ به راحتی و بدون این‌که سیازمند توجه از سوی بیمار باشد صورت می‌گیرد و حالتی خودآیند دارد.

نکته مهم در درمان اختلالات شخصیت، بحث مقاومت و پاسخ ندادن به فنون درمانی است که بسیاری از متخصصان بالینی در امر درمان با آن مواجه می‌شوند. نویسنده کتاب با اشاره به یافته‌های پراورش^۴ می‌گوید که خود یکی از شاخص‌ترین افرادی است که در حوزه اختلالات شخصیت کار می‌کند، به بحث درباره مقاومت افراد مبتلا به اختلالات شخصیت و شگردهایی که به این منظور به کار می‌گیرند، پرداخته و برای آن راه‌حل‌های ویژه در نظر گرفته است. علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر در این باره می‌توانند به کتاب ارزشمند لیبی با عنوان **غلبه بر مقاومت در شناخت درمانی** (۲۰۰۱) مراجعه کنند.

1. Teasdale

2. Tallis

3. schematic processing

4. T. Millon

از آن جا که تغییر یا نافع‌ال‌سازی طرح‌واره‌ها هسته اصلی رفتاردرمانی شناختی و محور بنیادین در کار با اختلالات شخصیت محسوب می‌شود، بنابراین داشتن دانش کافی درباره طرح‌واره‌ها، چگونگی ساز و کار آن‌ها در سیستم پردازش اطلاعات، جلب همکاری، برانگیختن آمایه مشارکتی، ضابطه‌مندی مشکل در قالب طرح‌واره‌ها و بسیاری از مسائل دیگر لازمه درمان اختلالات شخصیت و سایر اختلالات مزمن است، که یانگ همه آن‌ها را در این کتاب آورده است.

نگ با دیدی چندجانبه و بینشی برخاسته از تجارب بالینی کتابی نوشته است که در نوع خود بی‌نظیر و جالب توجه است. از آن جا که نظریه پرداز اصلی کتاب *نریز یانگ* باشد، برخلاف سایر کتاب‌های چاپ شده در این حوزه، کتاب حاضر از سال ۱۹۹۰ تا به حال چهار بار تجدید چاپ شده و در هر چاپ یافته‌های نوین را آن‌را دربر گرفته‌اند.

مسئله مهم دیگری که درباره این کتاب قابل ذکر است این‌که می‌توان از این کتاب برای جلوگیری از وابستگی بالین در کلینیک‌های ترک اعتیاد استفاده کرد.

این کتاب می‌تواند برای روان‌شناسان بالینی، روان‌پزشکان و سایر متخصصان بالینی که در حوزه اختلالات شخصیت کار می‌کنند سودمند باشد.

از آنجا که کتاب حاضر اولین کتابی است که در این حوزه از آسیب‌شناسی روانی در ایران ترجمه شده است، مترجمان، گاهی اوقات ناگزیر شدند برای اصطلاحات این کتاب معادل‌های فارسی جدیدی وضع کنند، ولی سعی آنان بر این بوده است که تا جای ممکن از اصطلاحات معمول و جاافتاده استفاده کنند تا حوزه روان‌شناسی بیش از این در بلوای واژه‌سازی نغلتد. معادل‌های پیشنهادی در حکم یک ایده جدید مطرح می‌شوند و لزومی برای کاربرد آن‌ها وجود ندارد. امیدواریم خوانندگان فهیم و متخصصان بالینی کاستی‌های ترجمه این کتاب را به دیده اغماض بنگرند و برای بهبود آن نظرات خود را به ما منعکس نمایند.

در پایان به مصداق «کوشش آن حق‌گزاران یاد باد»، از تمامی کسانی که در مراحل آماده‌سازی و چاپ این کتاب ما را یاری کرده‌اند تشکر و قدردانی به عمل می‌آوریم. از سرکار خانم اندوز که قسمت‌هایی از ترجمه اولیه کتاب را مطالعه کردند و پیشنهادهای سازنده‌ای ارائه نمودند، آقایان حمید جمعه‌پور و شاهین احمدیان که دست‌نویست اولیه را بازنویسی کردند و آقای محمد نبوی که زحمت طاقت‌فرسای ویراستاری کتاب را به عهده داشتند. همچنین از آقای دکتر ارجمند که با مساعدت‌های خود زمینه چاپ و انتشار این کتاب را مهیا ساختند، سپاس‌گزار هستیم.

دکتر علی صاحبی

استادیار روان‌شناسی بالینی

حسن حمیدپور

کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی

منابع

- Beck, A. Freeman, and Associates, (1990). *Cognitive Theory of Personality Disorder*. New York: Guilford press.
- Freeman, A., J. and et all. (1990). *Clinical Application of Cognitive therapy*. New York: plenum.
- Leahy, R. L. (2001). *Overcoming Ressistance in Cognitive Therapy*. New York: Guilford press.
- Padesky, C. (1986). "Personality disorder: Cognitive Therapy in to the 90s". paper presented at the second international conference on Cognitive Psychotherapy. Sweden: Septamber, 18-20.
- Sperry, L. (1999). *Cognitive-Behavior Therapy for DSM IV Personality Disorder*. Brunner/ Mozel: Taylor & Francis Group.

چکیده

اختلال شخصیت یکی از مقاوم‌ترین مشکلات بالینی است که درمان‌گران با آن روبرو می‌شوند و در حیطه وسیعی از کارهای خصوصی بیماران مشاهده می‌شوند. کتاب حاضر دربارهٔ درمان طرح‌واره محور بحث می‌کند، درمان جامعی که از سوی نویسندگان برای درمان بیمارانی که در منش (ساختار شخصیت) مشکل دارند ارائه شده است. برای درمان اختلال شخصیت مرزی، خودشیفته، اجتنابی، وابسته، وسواسی، اجباری، منفعل-پرخاش‌گر، و نمایشی به کار می‌رود.

فنون درمان طرح‌واره محور همچنین برای بهبودی از عود افسردگی، اختلال‌های اضطرابی، سوء مصرف مواد و برای درمان رفتاری روان‌شناختی و جسمی، اختلال‌های خورد و خوراک، و درد مزمن می‌تواند به کار گرفته شود. مدل دکتر یانگ تلفیقی ابتکاری از رفتاردرمانی شناختی با گسترش رابطه موضوعی و رویکردهای روان‌کاوی محسوب می‌شود. این مدل در واقع گسترش مدل سنتی رفتاردرمانی شناختی است که بیشتر بر رابطه درمانی، تجربه عاطفی و بحث از تجارب اولیه زندگی تأکید دارد. در کتاب حاضر علاوه بر ارائه منطق، نظریه و فنون درمان طرح‌واره محور مثال‌های موردی بیشتری ارائه شده است. پرسشنامه تجدیدنظر شده طرح‌واره یانگ (فرم بلند چاپ دوم) راهنمای درمان‌جو و فهرست طرح‌واره‌ها نیز اضافه شده است.